

Motion till riksdagen

1989/90:T4

av Gullan Lindblad (m)

med anledning av prop. 1989/90:4 om
sjömanspensioneringen

När sjömanspensioneringen infördes 1864 fanns inte folkpension eller ATP. Det ansågs också att sjömansyrket var hårdare och mer osäkert än andra yrken, eftersom sjömän ofta var säsonganställda och ofta bytte arbetsgivare. Staten tog därför ansvar för en särskild sjömanspension. Efter hand överfördes betalningsansvaret till sjömännen genom egenavgifter och till redarna genom en speciell redaravgift. Sedan 1972 finansieras sjömanspensionerna endast genom avkastning på fondkapital samt ovan nämnda redaravgifter.

Pensionerna administreras av handelsflottans pensionsanstalt (HAP). Denna har de senaste åren redovisat underskott. Avkastningen och redaravgifterna täcker inte kostnaderna för pensionerna.

De ursprungliga motiven till den särskilda sjömanspensionen har inte längre samma giltighet. Arbetets karaktär och arbetsförhållandena liknar mer och mer de förhållanden som gäller på land. Men framför allt finns det i dag förmåner, typ delpensioner och möjligheter till förtidspensionering samt kollektiva försäkringar, vilka i princip motsvarar det som sjömanspensioneringen tidigare avsågs täcka.

Det finns sålunda numera inte skäl för staten att lagstifta om en särskild sjömanspension. I den mån en sådan pension bedöms som angelägen, bör denna regleras i kollektivavtal, utan statens inblandning.

Förändringar av gällande pensionsregler bör emellertid självfallet genomföras på ett sådant sätt att de som i dag omfattas av systemet inte drabbas retroaktivt. Vi föreslår därför att den nuvarande redaravgiften om 0,1 % bibehålls fram till dess att ett avtal slutits. De sjömän som är berättigade till pension enligt de nuvarande reglerna skall också erhålla sådana. Dock bör den som efter den 1 januari 1990 fyller 40 år inte få räkna in sina arbetsmånader som underlag för sjömanspension. Även detta skall gälla fram till dess att kollektivavtal har slutits.

De medel som i dag förvaltas av handelsflottans pensionsanstalt skulle kunna utgöra en grundstomme för en framtida kollektivavtalad sjömanspension. Om parterna inte kommer överens om ett kollektivavtal bör de fonderade medlen tilldelas de sjömän som annars skulle ha varit berättigade till pension.

Hemställan

Mot. 1989/90

T4

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändringar av det särskilda pensionssystemet för sjömän.

Stockholm den 18 oktober 1989

Gullan Lindblad (m)

Margit Gennser (m)

Hans Dau (m)

Bertil Persson (m)

Karl-Gösta Svenson (m)

Göran Åstrand (m)